

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра полікультурної освіти та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії
та міжнародних відносин
доц. Віталій АНДРЕЙКО

30 червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНОЗЕМНА МОВА»

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Галузь знань: **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Спеціальність: **В9 Історія та археологія**

Освітньо-професійна програма: **Центральноевропейські студії:**

історія, археологія етнологія

Статус дисципліни: **обов'язкова**

Мова навчання: **німецька**

Ужгород 2025

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3/3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90/90	1-й	1-й
Кількість модулів – 2/2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	1-2	1-2
аудиторних – 2/4	Лекції:	
самостійної роботи студента – 3	–	–
	Практичні (семінарські):	
	44/44	12/14
Вид підсумкового контролю: залік/іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46/46	76/78

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Іноземна мова» є підготовка кваліфікованих фахівців, які, оволодівши спеціалізованими концептуальними знаннями за предметною спеціальністю Центральноєвропейські студії: історія, археологія та етнологія, здатні їх інтегрувати в науковій, науково-педагогічній діяльності, застосовуючи здобуті навички та вміння практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, обумовленої професійними потребами.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

1. Загальні компетентності (ЗК)

ЗК -1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК - 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК - 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК - 5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК - 6 Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК – 7 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК - 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

2. Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК – 2 Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

ФК – 4 Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

ФК - 5 Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

ФК - 7 Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико- культурної спадщини.

ФК - 9 Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

ФК – 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» (німецька мова) є рівень володіння німецькою мовою студентами 1 року навчання – А2. (згідно з Національною програмою німецької мови професійного спілкування для вищих навчальних закладів та Європейськими рекомендаціями в галузі мовної освіти).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Центральноєвропейські студії: історія, археологія етнологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН - 1 Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН - 3 Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН - 5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН - 8 Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

ПРН - 12 Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

ПРН - 13 Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН - 14 Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

УТОЧНЕНІ ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мовленнєві вміння:

Аудіювання

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході обговорень та бесід, що за темою пов'язані з фаховим навчанням та спеціальністю;
- розуміти загальний зміст і більшість суттєвих деталей в автентичних радіо і телепередачах, пов'язаних з академічною та професійною сферами;
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання, визначати позицію і точку зору мовця.

Говоріння

- виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями; продукувати чіткий, детальний монолог з широкого кола тем, пов'язаних з навчанням та спеціальністю;

Читання

- розуміти автентичні тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю, з підручників, газет, популярних і спеціалізованих журналів та Інтернет-джерел;
- визначати позицію і точки зору в автентичних текстах, пов'язаних з навчанням та спеціальністю;
- розуміти автентичну академічну та професійну кореспонденцію.

Письмо

- готувати і продукувати ділову та професійну кореспонденцію;
- писати зрозумілі, деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з академічною та професійною сферами (напр., заяву)
- користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаний дискурс

Пошук інформації

- запитувати з метою пошуку інформації;
- знаходити конкретну інформацію, пов'язану з процесом або предметом навчання, користуючись для цього бібліотечним каталогом, сторінкою змісту або показником, довідниками, словниками та Інтернетом.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально - особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної та дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, розв'язування прикладних задач, виконання проєктів, навчальних та виробничих практик, курсових робіт.
------------------------	--

Оцінювання	<p>Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, модульний, підсумковий контроль); модульні контрольні роботи, індивідуальні проектні роботи, тестування, заліки, звіти про практику, курсові роботи, заліки, екзамени. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951 із Змінами до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11062, Положення про порядок та методику проведення семестрових (курскових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070 з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223. Перезарахування кредитів відбувається на основі Положення про визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131. Процедура оцінювання здобувачів вищої освіти також враховує результати неформальної освіти згідно Положення про порядок визнання Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966. Наявна чітка процедура розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти, яка описана в Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964 та Положенні про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967.</p>
------------	--

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: заліки, екзамени, стандартизовані тести, реферати, есе, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Оцінювання проводиться на різних етапах упродовж усього курсу навчання і включає ті типи й технології оцінювання, що відповідають цілям навчання. Процедури встановлення результатів оцінювання мовленнєвої поведінки студентів відповідають методам навчання, використовуються послідовно і підлягають моніторингу.

Поточне оцінювання здійснюється протягом курсу і передбачає перевірку знань студентів з окремих тем та рівня підготовки їх до виконання конкретних комунікативних та граматичних завдань. Формою проведення поточного контролю є виконання письмових чи усних робіт та тестових завдань.

Підсумкове оцінювання є всебічним за характером, забезпечує звітність і застосовується для перевірки рівня володіння мовою наприкінці курсу. Ця форма оцінювання дозволяє з'ясувати, чи досягли студенти мети, визначеної курсом. Система підсумкового оцінювання включає в себе вхідний та вихідний тести. Вхідне оцінювання проводиться з метою визначити рівень володіння мовою студентами за допомогою діагностичного тестування.

Форми контролю

Форми поточного контролю: усний або письмовий. Види поточного контролю включають індивідуальне або групове опитування, контрольну роботу, тести, підготовку реферату; ділові ігри; захист виконаних завдань та ін. Форми контролю та самостійної роботи визначаються викладачем та затверджуються на засіданні кафедри.

Форма модульного контролю: усна або письмова визначається викладачем та затверджується на засіданні кафедри.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний або письмовий залік або екзамен в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком навчального процесу.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти 1 семестр (модуль 1, 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	РАЗОМ
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	СРС	50	100
10	10	10	10	10		
Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	СРС	50	100
10	10	10	10	10		

2 семестр (модуль 1, 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	РАЗОМ
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	СРС	50	100
10	10	10	10	10		
Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	СРС	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	1 семестр			
	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість годин	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість годин	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	20	40	20	40
Самостійна робота	22	10	24	10
Модульна контрольна робота	2	50	2	50
Разом	44	100	46	100

2 семестр				
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість годин	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість годин	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	20	40	20	40
Самостійна робота	22	10	24	10
Модульна контрольна робота	2	50	2	50
Разом	44	100	46	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться письмово та/або усно з метою перевірки прогресу студента в досягненні цілей навчання певного модулю. Оскільки кожний модуль має на меті розвиток рецептивних та продуктивних умінь та навичок в користуванні іноземною мовою, модульна контрольна робота побудована з метою перевірки рівня цих умінь та навичок в рамках тем, передбачених певним модулем. Перевірка сформованості мовленнєвих умінь під час модульної контрольної роботи також передбачає перевірку наявності у студента мовних вмінь та робочих знань граматичних структур, правил німецького синтаксису, мовних форм, властивих для офіційних та розмовних реєстрів академічного і професійного мовлення та широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), який вивчався у відповідному модулі.

Оцінювання рецептивних умінь під час модульної контрольної роботи:

Читання та аудіювання

Оцінюється здатність студентів:

- розуміти головний зміст/ідею тексту, його деталі і структуру;
- розуміти головні думки і конкретну інформацію з тексту;
- робити припущення про ідеї та ставлення автора;

Оцінювання продуктивних умінь під час модульної контрольної роботи:

Письмо

Письмо оцінюється за критеріями виконання завдання, та за комунікативною якістю роботи відповідно до навичок та вмінь, які тренувалися протягом модулю:

- відповідність змісту завданню;
- відповідність мовних засобів завданню;
- лексичний і граматичний діапазон відповідно рівню студента;
- організацію зв'язності тексту: чітка структура з належними з'єднуючими фразами, що допомагають читачеві орієнтуватися в тексті.

Говоріння

Мовленнєва поведінка студентів у ситуаціях, передбачених цілями модулю, оцінюється щодо:

- ефективності виконання завдання;
- точності та доречності використання мовних засобів (лексичний і граматичний діапазон);
- управління дискурсом;
- вимови;
- навичок спілкування (здатність студента брати активну участь у бесіді, ініціювати розмову та реагувати належним чином).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Під час підсумкового семестрового контролю (заліки та екзамени) оцінюється прогрес, якого досягнув студент протягом семестру, та поточний рівень володіння мовою (рецептивні та продуктивні уміння):

Оцінювання рецептивних умінь:

Читання та аудіювання

Оцінюється здатність студентів:

- розуміти ідею тексту та її задуманий наперед “вплив”
- розуміти сутність, деталі і структуру тексту;
- визначати головні думки і конкретну інформацію;
- робити припущення про ідеї та ставлення;
- розуміти особливості професійного дискурсу.

Оцінювання продуктивних умінь:

Письмо

Письмо оцінюється не лише за критеріями виконання завдання, але й за комунікативною якістю роботи студента. Оцінки виставляються за:

- зміст
- виконання завдання;
- трактування питання та тлумачення теми через призму різноманітних ідей та аргументів;
- точність (правопис та граматичні помилки, що не заважають розумінню, є прийнятними)
- відповідність мовних засобів завданню; володіння граматичними структурами, характерними для даного рівня;
- точне використання лексики та пунктуації, лексичний і граматичний діапазон, використання лексики, відповідної рівню студента;
- стиль (напр., уникнення повторення лексичних одиниць);
- використання різноманітних граматичних структур, якщо це є доречним;
- організацію зв'язності тексту: чітка структура: вступ, головна частина і висновок; належна розбивка на абзаци; зв'язний текст з належними з'єднуючими фразами, що допомагають читачеві орієнтуватися в тексті;
- реєстр і формат, чутливість до читача (соціальні ролі, тип повідомлення і таке інше).

Говоріння

Оцінюється мовленнєва поведінка студентів відповідно до критеріїв, розроблених для їхнього рівня володіння мовою:

- виконання завдання: організація того, що і як сказано, з огляду на кількість, якість, відповідність та чіткість інформації;
- використання: точність та доречність використання мовних засобів; лексичний і граматичний діапазон відповідно до дескрипторів рівня;
- управління дискурсом: логічна послідовність, обсяг та відповідність мовленнєвій діяльності студента;
- вимова: здатність студента продукувати розбірливі висловлювання. (Дотримання наголосу, ритму, інтонації оцінюється відповідно до РВМ студента)
- спілкування: здатність студента брати активну участь у бесіді, обмін репліками та підтримання інтеракції (ініціювання розмови та реагування належним чином) оцінюються відповідно до РВМ студента.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ
У КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Критерії знань
A	90-100	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання та вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування й нахили.
B	82-89	добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи та задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	74-81		Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок.
D	64-73	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-63		Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на продуктивному рівні.
FX	35-59	незадовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
F	0-34		Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фрагментів, елементів, об'єктів.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

1 семестр

Модуль 1

Тема 1. Alte Kulturen und ihre Entwicklung

- 1.1 Die Hochkulturen Mesopotamiens
- 1.2 Ägyptische Pyramiden: Geschichte und Bauweise
- 1.3 Die griechische Antike und ihre Philosophie
- 1.4 Das Römische Reich

Тема 2. Verben. (Gegenwart und Vergangenheit)

- 2.2 Reflexiv gebrauchte Verben
- 2.2 Infinitiv mit „zu“, Infinitiv ohne „zu“
- 2.3 Infinitiv mit „um.....zu“
- 2.4 Rektion der Verben

Tema 3. Archäologische Methoden und Entdeckungen

3.1 Ausgrabungstechniken und Werkzeuge

3.2 Die Bedeutung von Schichten in der Archäologie

3.3 Berühmte archäologische Fundstätten (Troja, Pompeji)

3.4 Analyse von Fundstücken: Keramik, Münzen, Knochen

Tema 4. Mittelalterliche Geschichte Europas

4.1 Der Feudalismus: Struktur und Auswirkungen

4.2 Burgen und ihre Bedeutung im Mittelalter

4.3 Die Kreuzzüge und ihr Einfluss auf Europa

4.4 Die Hanse und der mittelalterliche Handel

Модуль 2

Tema 1. Die Rolle von Sprache in der Geschichte

1.1 Entwicklung der deutschen Sprache im Mittelalter

1.2 Latein als Sprache der Wissenschaft und Kirche

1.3 Die Bedeutung von Schriftquellen für Historiker

Tema 2. Verben. Entscheidungsfragen

2.1 Verben mit trennbaren Vorsilben

2.2 Ergänzungsfragen

2.3 Imperativ-Höflichkeitsform

2.4 Bedingungsnebensatz mit „wenn“

Tema 3 Die Aufklärung und ihre Auswirkungen

3.1 Die wichtigsten Denker der Aufklärung (Kant, Voltaire)

3.2 Die Aufklärung und die Französische Revolution

3.3 Reformen und gesellschaftliche Veränderungen in Europa

3.4 Die Verbreitung von Wissen durch Druck und Verlage

Tema 4. Historische Städte und ihre Entwicklung

4.1 Berlin: Von der preussischen Residenz zur Hauptstadt

4.2 Wien und die Habsburger: Zentrum der Macht

4.3 Historische Städte im Mittelalter: Lübeck und Köln

4.4 Zerstörung und Wiederaufbau: Städte nach dem Zweiten Weltkrieg

2 семестр

Модуль 1

Tema 1. Frauen in der Geschichte

1.1 Frauen in Mittelalter: Rechte und Pflichten

1.2 Bedeutende Herrscherinnen: Maria Theresia, Elisabeth I, Elisabeth II

1.3 Frauenbewegungen im 19. und 20. Jahrhundert

1.4 Archäologinnen und ihre Entdeckungen

Tema 2. Nebensätze. Modalverben

2.1 Attributnebensätze

2.2 Modalverben „können“, „wollen“

2.3 Modalverben „müssen“, „sollen“

2.4 Modalverben „dürfen“, „mögen“

Tema 3 Weltkriege und ihre Folgen

3.1 Ursachen des Ersten Weltkriegs

- 3.2 Das Leben in Deutschland während des Zweiten Weltkriegs
- 3.3 Der Wiederaufbau nach 1945
- 3.4 Die Teilung Deutschlands und der Kalte Krieg
- Тема 4 Geschichte der Schrift und Dokumentation
- 4.1 Die Erfindung der Keilschrift und Hieroglyphen
- 4.2 Mittelalterliche Manuskripte und ihre Herstellung
- 4.3 Die Entwicklung der Buchdruckkunst durch Gutenberg
- 4.4 Historische Tagebücher und Briefe als Quellen

Модуль 2

Тема 1. Museen und ihre Rolle in der Archäologie

1.1 Die Bedeutung der British Museum für die Archäologie

1.2 Das Pergamonmuseum in Berlin

1.3 Die Arbeit von Kuratoren und Restauration

1.4 Moderne Technologien in der Museumsgestaltung

Тема 2. Mythen und Legenden im historischen Kontext

2.1 Griechische Götter und ihre Bedeutung in der Antike

2.2 Deutsche Sagen: Nibelungenlied und Loreley

2.3 Keltische Mythen und ihre archäologische Bestätigung

2.4 Die Funktion von Mythen in Gesellschaft

Тема 3. Pronomen. Passiv

2.1 Pronomen „es“, „man“

2.2 Personalpronomen

2.3 Präsens Passiv, Präteritum Passiv

2.4 Perfekt Passiv, Plusquamperfekt Passiv

Тема 4 Umwelteinflüsse auf historische Gesellschaft

4.1 Klimawandel und der Untergang von Zivilisationen (Maya)

4.2 Landwirtschaft in der Antike und ihre Herausforderungen

4.3 Die Bedeutung von Wasserquellen für alte Kultur

4.4 Katastrophen und ihre Auswirkungen auf Gesellschaft

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Alte Kulturen und ihre Entwicklung	10		4			6
Тема 2. Verben. (Gegenwart und Vergangenheit)	12		6			6

Тема 3. Archäologische Methoden und Entdeckungen	8		4			4
Тема 4. Mittelalterliche Geschichte Europas	12		6			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	44		22			22
Модуль 2						
Тема 1 Die Rolle von Sprache in der Geschichte	10		4			6
Тема 2. Verben. Entscheidungsfragen	12		6			6
Тема 3. Die Aufklärung und ihre Auswirkungen	10		4			6
Тема 4. Historische Städte und ihre Entwicklung	12		6			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	46		22			24
Разом за семестр	90		44			46
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Frauen in der Geschichte	10		4			6
Тема 2. Nebensätze. Modalverben	12		6			6
Тема 3. Weltkriege und ihre Folgen	8		4			4
Тема 4. Geschichte der Schrift und Dokumentation	12		6			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	44		22			22
Модуль 2						
Тема 1. Museen und ihre Rolle in der Archäologie	10		4			6
Тема 2. Mythen und Legenden im historischen Kontext	12		6			6
Тема 3. Pronomen.Passiv	10		4			6
Тема 4. Umwelteinflüsse auf historische Gesellschaft	12		6			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	46		22			24
Разом за семестр	90		44			46

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Die Hochkulturen Mesopotamiens	2	2
2	Ägyptische Pyramiden: Geschichte und Bauweise	2	2
3	Die griechische Antike und ihre Philosophie	2	
4	Reflexiv gebrauchte Verben	2	
5	Infinitiv mit "zu", Infinitiv ohne „zu“	2	
6	Ausgrabungstechniken und Werkzeuge	2	2
7	Die Bedeutung von Schichten in der Archäologie	2	
8	Berühmte archäologische Fundstätten (Troja, Pompeji)	2	
9	Der Feudalismus: Struktur und Auswirkungen	2	
10	Burgen und ihre Bedeutung im Mittelalter	2	
11	MODULE 1	2	
12	Entwicklung der deutschen Sprache im Mittelalter	2	2
13	Latein als Sprache der Wissenschaft und Kirche	2	

14	Die Bedeutung von Schriftquellen für Historiker	2	2
15	Verben mit trennbaren Vorsilben	2	
16	Ergänzungsfragen	2	
17	Die wichtigsten Denker der Aufklärung (Kant, Voltaire)	2	
18	Die Aufklärung und die Französische Revolution	2	
19	Reformen und gesellschaftliche Veränderungen in Europa	2	
20	Berlin: Von der preussischen Residenz zur Hauptstadt	2	2
21	Wien und die Habsburger: Zentrum der Macht	2	
22	MODULE 2	2	
23	Frauen in Mittelalter: Rechte und Pflichten	2	
24	Bedeutende Herrscherinnen: Maria Theresia, Elisabeth I, Elisabeth II	2	
25	Frauenbewegungen im 19. und 20. Jahrhundert	2	
26	Attributnebensätze	2	2
27	Modalverben „können“, „wollen“	2	
28	Modalverben „müssen“, „sollen“	2	2
29	Ursachen des Ersten Weltkriegs	2	2
30	Das Leben in Deutschland während des Zweiten Weltkriegs	2	
31	Die Erfindung der Keilschrift und Hieroglyphen	2	
32	Mittelalterliche Manuskripte und ihre Herstellung	2	
33	MODULE 1	2	
34	Die Bedeutung von der British Museum für Archäologie	2	2
35	Das Pergamonmuseum in Berlin	2	
36	Die Arbeit von Kuratoren und Restauration	2	2
37	Mythen und Legenden im historischen Kontext	2	
38	Griechische Götter und ihre Bedeutung in der Antik	2	
39	Deutsche Sagen: Nibelungenlied und Loreley	2	2
40	Keltische Mythen und ihre archäologische Bestätigung	2	
41	Pronomen „es“, „man“	2	
42	Klimawandel und der Untergang von Zivilisationen (Maya)	2	
43	Landwirtschaft in der Antike und ihre Herausforderungen	2	2
44	MODULE 2	2	
Разом		88	26

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Die griechische Antike und ihre Philosophie	2	3
2	Das Römische Reich	2	4
3	Die Bedeutung von Schichten in der Archäologie	2	3

4	Berühmte archäologische Fundstätten (Troja, Pompeji)	2	3
5	Analyse von Fundstücken:Keramik, Münzen, Knochen	2	
6	Der Feudalismus:Struktur und Auswirkungen	2	4
7	Burgen und ihre Bedeutung im Mittelalter	2	3
8	Die Kreuzzüge und ihr Einfluss auf Europa	2	4
9	Die Hanse und der mittelalterliche Handel	2	4
10	Entwicklung der deutschen Sprache im Mittelalter	2	3
11	Latein als Sprache der Wissenschaft und Kirche	2	4
12	Die Bedeutung von Schriftquellen für Historiker	2	3
13	Ergänzungsfragen	2	4
14	Imperativ-Höflichkeitsform	2	4
15	Bedingungsnebensatz mit „wenn“	2	3
16	Die wichtigsten Denker der Aufklärung (Kant, Voltaire)	2	3
17	Die Aufklärung und die Französische Revolution	2	3
18	Reformen und gesellschaftliche Veränderungen in Europa	2	4
19	Die Verbreitung von Wissen durch Druck und Verlage	2	3
20	Wien und die Habsburger: Zentrum der Macht	2	4
21	Historische Städte im Mittelalter: Lübeck und Köln	2	3
22	Zerstörung und Wiederaufbau:Städte nach dem Zweiten Weltkrieg	2	3
23	Frauen in Mittelalter: Rechte und Pflichten	2	3
24	Bedeutende Herrscherinnen: Maria Theresia, Elisabeth I, Elisabeth II	2	3
25	Frauenbewegungen im 19. und 20. Jahrhundert	2	3
26	Archäologinnen und ihre Entdeckungen	2	3
27	Modalverben „müssen“, „sollen“	2	3
28	Modalverben „dürfen“, „mögen“	2	3
29	Das Leben in Deutschland während des Zweiten Weltkriegs	2	3
30	Der Wiederaufbau nach 1945	2	4
31	Die Teilung Deutschlands und der Kalte Krieg	2	3
32	Mittelalterliche Manuskripte und ihre Herstellung	2	4
33	Die Entwicklung der Buchdruckkunst durch Gutenberg	2	3
34	Historische Tagebücher und Briefe als Quellen	2	3
35	Arbeit von Kuratoren und Restauration	2	4
36	Moderne Technologien in der Museumsgestaltung	2	3
37	Deutsche Sagen: Nibelungenlied und Loreley	2	3
38	Keltische Mythen und ihre archäologische Bestätigung	2	4
39	Landwirtschaft in der Antike und ihre Herausforderungen	2	3
40	Die Funktion von Mythen in Gesellschaft	2	4
41	Personalpronomen	2	3
42	Präsens Passiv, Präteritum Passiv	2	4

43	Perfekt Passiv, Plusquamperfekt Passiv	2	3
44	Landwirtschaft in der Antike und ihre Herausforderungen	2	3
45	Die Bedeutung von Wasserquellen für alte Kultur	2	4
46	Katastrophen und ihre Auswirkungen auf Gesellschaft	2	3
Разом		92	154

7. ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура. Для проведення практичних занять, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.</p>
-----------------------------------	--

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний Веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Необмежений доступ до мережі Інтернету. - Доступ до фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/) де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - Наукова бібліотека, читальні зали; - Віртуальне навчальне середовище Moodle та сайт електронного навчання УжНУ (e-learn.uzhnu.edu.ua). - Навчальні і робочі плани. - Графіки навчального процесу. - Навчально-методичні комплекси дисциплін. - Дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми практик. - Наочні навчальні посібники - колекції археологічного музею та НДІ карпатознавства, картографічні матеріали, тематичні презентації. - Електронні навчальні курси із можливістю дистанційного навчання та самостійної роботи. - Навчально-методичні центри: Археологічний музей Ужгородського університету, археологічна (камеральна) лабораторія.
--	---

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний Веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Необмежений доступ до мережі Інтернету. - Доступ до фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/) де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - Наукова бібліотека, читальні зали; - Віртуальне навчальне середовище Moodle та сайт електронного навчання УжНУ (e-learn.uzhnu.edu.ua). - Навчальні і робочі плани. - Графіки навчального процесу. - Навчально-методичні комплекси дисциплін. - Дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми практик. - Наочні навчальні посібники - колекції археологічного музею та НДІ карпатознавства, картографічні матеріали, тематичні презентації. - Електронні навчальні курси із можливістю дистанційного навчання та самостійної роботи. - Навчально-методичні центри: Археологічний музей Ужгородського університету, археологічна (камеральна) лабораторія.
---	---

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- 1 Гвоздяк-Фрідманська О.М., Біров І.Й. Довідник з граматики німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Ужгород: Видавництво «Мистецька лінія», 2010-548с.
- 2 Сергеева Л. Німецька мова: завдання та тексти, К.: Генеза,1992- 87с
- 3 Субтельний О.Україна:Історія.-Київ:Либідь, 1991,-720с.
- 4 Duden .Grammatik der deutschen Gegenwartssprache .Manheim, 1995,-546s
- 5 Plochy, Serhii. Die Tore Europas :Eine Geschichte der Ukraine.-München:DVA,2015,-432S

Додаткова

- 1 Кудіна Олена Федорівна .Країни, де говорять німецькою.: Навч. посібник з лінгвокраїнознавства. Вінниця: Нова книга. 2002.-344с.
- 2 Німецька граMATика: Малий Дуден. Видання третє, перероблене Рудольфа та Урсули Гобергів. Бібліографічний інститут. Ф.А. Брокгауз. Переклад з німецької мови, впорядкування. Показчик. Словнички та коментарі Володимира Оленича.- Ужгород. Видавництво»Мистецька лінія», 2008.-440с.
- 3 Панченко В.В.Історія України: Навчальний посібник.-Київ:Видавництво «Академія»,2017,-528с.
- 4 Subtelny, Orest.Ukraine:A History (німецький переклад).-Toronto:University of Toronto Press, 1994,-784с.

Словники

- 1 Великий німецько-український словник[укладач :В.Мюллер-2-е вид.випр. та доп.]. –К.: Чумацький шлях, 2007.-792с.
- 2 Duden. Das Universalwörterbuch.- Mannheim- Leipzig-Wien- Zurich: Dudenverlag, 2002.

Інтернет – ресурси

- 1 Deutsche Digitale Bibliothek(Німецька цифрова бібліотека): <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>
- 2 Ukrainische Geschichte (історія України) на Deutsche Welle: <https://www.dw.com/de/themen/ukrainische-geschichte/s-32684>
- 3Ukrainische Geschichte auf Wikipedia (Історія України на Вікіпедії): https://de-wikipedia.org/wiki/Geschichte_der_Ukraine
- 4Ukrainische Historische Zeitschrift (Історичний журнал України)-науковий часопис, доступний в онлайн-форматі: <https://www.viadrina.edu/en/research-portal/publications/e-journals/ukrainian-historical-journal/>
- 5Німецький археологічний інститут(DAI):<https://www.dainst.org>
- 6Інтернет-портал історичних ресурсів Німеччини:<https://www.historicum.net>
- 7Онлайн-ресурси для істориків:<https://www.geschichte-erforschen.de>
- 8Архівні матеріали з історії Європи:<https://www.europa.clio-online.de>
- 1 [http:// www.tagesschau.de](http://www.tagesschau.de)
- 2 <http://www.spiegel.de>
- 3 <http://www.duden.de>

4 <http://www.office-bibliothek.de>

5 <http://www.linguist.univ.kiev.ua>

6 <http://www.euronews.net>

Електронні словники

Duden . Das Fremdworterbuch auf CD-ROM. Office-Bibliothek Express

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

